

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS / PREPARATO IR BENDROVĖS / ĮMONĖS PAVADINIMAS

Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas: Bituminis gruntas “KARNAK 102”

Kiti pavadinimai (sinonimai): KARNAK 102 AF

Paskirtis: naudojamas kaip grunto sluoksnis ant senų bituminių dangų, plytų, metalo paviršių, gipso, betono, šlako blokelių. Galima naudoti pamatų vidinių paviršių padengimui. Naudojamas tepant arba purškiant jį ant dengiamo paviršiaus. Daugiau informacijos – techniniame aprašyme.

Pagaminta: Karnak Corporation; 330 Central Ave. Clark, NJ 07066 U.S.A.

Telefonas skubiai informacijai suteikti: 1-732-388-0300.

Tiekėjas: UAB “Baltijos brasta”

Adresas: Palemono g. 7b, LT-52158 Kaunas

Telefonas: + 370 37 457021

Faksas: + 370 37 453732

El. paštas: info@baltijosbrasta.lt www.baltijosbrasta.lt

Už SDL-ą atsakingo kompetentingo asmens el. pašto adresas: info@baltijosbrasta.lt

Telefonas skubiai informacijai suteikti: Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro telefonas (8~5) 236 20 52, faksas 8~ 5 236 21 42, el. paštas info@tox.lt.

2. GALIMI PAVOJAI

Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogyje galimybe: degus, tirpiklio garai sunkesni už orą ir nusėda prie grindų. Garai susijungę su oru, gali sudaryti sprogius mišinius, užsidegti nuo atviros liepsnos, karščio šaltinių, žiežirbų.

Pavojai žmonių sveikatai, galimo poveikio pasekmės: preparatas neklasifikuojamas kaip pavojingas, galimi poveikiai žmonių sveikatai:

Įkvėpus: garai ir aerozoliai gali sudirginti viršutinius kvėpavimo takus. Įkvėpus daug garų ar aerozolių, arba ilgai kvėpuojant oru, kuriame garų koncentracija viršija leistinas ribines vertes, gali pasireikšti nosies gleivinės ir kvėpavimo takų dirginimas, galvos svaigimas, galvos skausmas, pykinimas. Ilgalaikis poveikis – galimi plaučių pakenkimai.

Patekus ant odos: palieka sunkiai nuplaunamas bitumo dėmės. Ilgai ar dažnai veikiant odą, iš jos gali pasišalinti natūralūs riebalai, oda nusausėja ir ji gali būti sudirginta. Ilgalaikis ir nuolatinis poveikis net gali sukelti dermatitą.

Patekus į akis: dirginimas, pablogėjęs matymas.

Prarijus: pilvo skausmai, pykinimas, vėmimas. Jo metu tirpiklio garai gali pakenkti plaučius. Aspiracinis poveikis gali būti mirtinas.

Pavojai aplinkai ir galimos žalos pasekmės: gali būti pavojingas vandens organizmams.

3. SUDĖTIS/INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Empirinė (molekulinė) formulė: nėra.

Molekulinė masė: nėra.

Sudėtis: bitumas, naftiniai tirpikliai, funkciniai priedai.

Pavojingi komponentai:

EINECS Nr.	CAS Nr.	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės	Klasifikacija
232-489-3	8052-41-3	Stodardo tirpiklis*	10 ÷ 50	R10 - Xn; R65
232-490-9	8052-42-4	Asfaltas	50-90	nėra

* Sudėtyje yra <0,1 % (pagal tūrį) benzono.

Pavojingumo simbolių ir rizikos frazių tekstai pateikti 16 skyriuje.

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Bendra informacija: visais atvejais, kai kyla abejonų ar pasireiškia pakenkimo sveikatai požymiai, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti ar dėti ką nors į burną. Įtarus ar nustačius apsinuodijimą šia medžiaga, būtina nedelsiant kreiptis į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą tel. (8~5) 236 20 52

Cheminės medžiagos, preparato patekimo į organizmą būdas:

Įkvėpus: nedelsiant išeiti į tyrą orą. Jeigu žmogus neteko sąmonės ar sunkiai kvėpuoja, atlikti dirbtinį kvėpavimą, kviesti medicininę pagalbą.

Patekus ant odos: nedelsiant nusivilkti visus suteptus rūbus. Rankas ir kūno vietas, ant kurių pateko preparatas, plauti vandeniu su muilu. Susitepus rankas, plauti jas vandeniu su muilu arba naudoti specialius odos valiklius. Rankų, odos valymui nenaudoti vaitspirito, benzino ir jokių kitų organinių tirpiklių. Jeigu jaučiamas dirginimas – kreiptis į dermatologą.

Patekus į akis: pakelti vokus, jeigu žmogus nešioja kontaktinius lęšius, juos atsargiai išimti. Plauti akis tekančiu vandeniu ne trumpiau kaip 10 minučių. Nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Prarijus: skalauti burną vandeniu, gerti aktyvuotos anglies. Jokiu būdu nesukelti vėmimo. Nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Priemonės, kurių gali imtis tik gydytojas: nėra

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės: smėlis, nedegus priešgaisrinis audinys, putos, anglies dioksidas.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės: vandens čiurkšlė.

Pavojingos medžiagos, išsiskiriančios iš cheminės medžiagos, preparato degimo metu, degimo produktai, dujos: dūmai, suodžiai ir pavojingos dujos, tame tarpe anglies monoksidas.

Ypatingas sprogimo pavojus gaisro atveju: Jei talpos su produktu yra arti ugnies - sprogimo pavojus dėl padidėjusio slėgio talpos viduje. Vėsinti talpas vandeniu, jeigu tai galima įvertinant šalia esančių kitų medžiagų savybes.

Speciali apsaugos įranga, skirta gaisrininkams: nedegūs gaisrininkų rūbai, autonominiai kvėpavimo aparatai.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Kolektyvinės apsaugos ir asmeninės apsauginės priemonės: nutraukti bet kokius darbus, kurių metu gali susidaryti kibirkštys, pašalinti bet kokius ugnies šaltinius, gerai vėdinti patalpą. Neįkvėpti garų. Naudoti asmenines apsaugines priemones, nurodytas 8 skyriuje. Evakuoti avarijos likvidavime nedalyvaujančius žmones.

Aplinkos teršimo prevencijos priemonės: neleisti jam patekti į kanalizaciją, vandens telkinius, dirvožemį.

Cheminės medžiagos, preparato surinkimo (susėmimo) ir neutralizavimo (nukenksminimo) būdai ir priemonės: ištekėjusį preparatą susemti, naudojant metalinius įrankius, į sandariai užsidarantį metalinį rezervuarą. Likučius sumaišyti su nedegia sugeriančiąja medžiaga, pavyzdžiui, smėliu, žemėmis, diatomitu ir susemti į sandariai užsidarantį metalinį rezervuarą. Atliekos turi būti šalinamos kaip pavojingos atliekos (žiūr. 13 sk.). Vietas, kur buvo išsiliejęs preparatas, nedelsiant praplauti vandeniu su plovikliu, gerai iššluostyti.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui: naudoti pagal ant pakuotės ir techniniame aprašyme nurodytą paskirtį bei naudojimo instrukciją. Naudoti tik gerai vėdinamose vietose. Neįkvėpti garų, purškiant – aerozolių. Dirbti atokiau nuo uždegimo, kibirkščių šaltinių. Nerūkyti. Imtis atsargumo priemonių elektrostatinėms iškvėptomoms išvengti. Laikytis numatytų saugos ir saugumo technikos taisyklių.

Reikalavimai sandėliavimui: laikyti sausoje, vėdinamoje vietoje toliau nuo šilumos šaltinių. Saugoti nuo tiesioginių saulės spindulių. Pakuotės turi būti sandarios.

Netinkamos (nesuderinamos) kartu sandėliuoti cheminės medžiagos: stiprūs oksidatoriai, stiprios ir lakios rūgštys.

Reikalavimai cheminės medžiagos, preparato pakuotei: metalinės sandariai užsidarančios pakuotės. Preparatą laikyti tik originaliose gamintojo pakuotėse.

8. POVEIKIO PREVENCIJA/ASMENS APSAUGA

Cheminės medžiagos, preparato komponento ribinė vertė darbo aplinkos ore (HN 23: 2007 duomenys):

Cheminė medžiaga		Ribinis dydis						Pastabos*
		Ilgalaikio poveikio ribinis dydis (IPRD)		Trumpalaikio poveikio ribinis dydis (TPRD)		Neviršytinas ribinis dydis (NRD)		
Pavadinimas	CAS Nr.	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	
Vaitspiritas		300	apie 50	600	apie 100	-	-	1)

*Pastabos: 1) Taikoma vaitspiritui, kuris yra naudojamas kaip dažų tirpiklis ir skiediklis, t. y. ligroinas, kuriame yra 17–22% aromatinių junginių (apie 15–20% pagal tūrį), o virimo temperatūros intervalas yra maždaug 150–200 °C. Apytikris dydis, pateikiamas ppm, yra apskaičiuotas vaitspiritui, kuriame yra 22% aromatinių medžiagų.

Techninės priemonės: gera ventiliacija, kad garų koncentracija ore neviršytų ribinių verčių.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės: avarių atveju, esant nepakankamam vėdinimui naudoti kaukes ar puskaukes su filtru, apsaugančiu nuo organinių dujų ar garų (apsaugos lygis - A1 pagal LST EN 141) arba filtruojamąsias puskaukes su vožtuvais apsaugai nuo dujų FFA1 pagal LST EN 405. Purškiant papildomai naudoti filtrus, apsaugančius nuo skystų aerozolių – P2L pagal EN 143.

Rankų ir odos apsauginės priemonės: guminės, atsparios naftos produktams (benzinui, žibalui, angliavandeniliams) pirštines pagal LST EN 374-1. Turi būti įvertinamas pirštinių gamintojų nurodomas prasiskverbimo laikas.

Akių apsauginės priemonės: esant galimybei preparatui patekti į akis, purškiant dirbti su apsauginiais akiniais.

Kitos odos apsauginės priemonės (darbo drabužiai, avalynė ir kt.): nesielektrinantys rūbai, visą pedą dengianti guminė arba odinė avalynė.

Asmens higienos priemonės: apsauginiai odos kremai, muilas ir vanduo. Nevalgyti, nerūkyti, negerti darbo vietoje. Plauti rankas po darbo.

Poveikio aplinkai kontrolė: vengti išsiliejimo.

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būseną (kieta, skysta, dujinė): klampus skystis

Juslinės savybės (spalva, kvapas): specifinis naftos produktų kvapas, spalva – juoda.

Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH: netaikoma.

Virimo temperatūros intervalas, °C: 119 – 141

Degumas:

Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra, °C: duomenų nėra.

Plūpsnio temperatūra, °C: > 32

Sprogumo ribos:

Žemutinė, tūrio %: 1

Viršutinė, tūrio %: 7.

Oksidavimosi savybės: duomenų nėra.

Užšalimo/lydymosi temperatūra, °C: netaikoma.

Garų slėgis: ~ 3 mm Hg 20 °C temperatūroje.

Specifinė masė, tankis g/cm³: 0,8 – 0,99.

Tirpumas (vandenyje, riebaluose): netirpsta vandenyje, dalinai tirpsta riebaluose.

Pasiskirstymo koeficientas (n-oktanolis /vanduo): nenustatytas.

Klumpumas: klampus skystis

Garų tankis: > 4 (oras = 1).

Garavimo greitis (n-butilacetatas = 1): 0,2 (20 °C temperatūroje).

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Cheminis stabilumas ir pavojingos cheminės reakcijos: normaliomis sąlygomis stabilus.

Vengtinios aplinkos sąlygos ir cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas: saugoti nuo atviros ugnies, kibirkščių. Nelaikyti šalia stiprių oksidatorių.

Skilimo produktai: degimo metu išsiskiria tiršti juodi dūmai, kuriuose yra suodžių, anglies monoksido ir anglies dioksido, azoto oksidai.

Stabilizatorių reikmė: nėra.

Egzoterminės reakcijos galimybė: nėra.

Nestabilūs skilimo produktai: nėra.

11. TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA

Ūmus toksiškumas bandomiesiems gyvūnams: duomenų nėra. Įvairių šaltinių duomenimis analogiškų produkto sudėtyje esantiems naftos produktų (alifatinių ir aromatinių angliavandenilių mišinių) LD50 yra daugiau 2000 mg/kg.

Dirginimas: produktas neklasifikuojamas kaip dirginantis.

Pasklidimas, lėtinis poveikis bandomiesiems gyvūnams, jautrinimas: nenustatyti.

Kancerogeniškumas, mutageniškumas, toksiškumas reprodukcijai: nepriskiriamas šioms kategorijoms.

Poveikis žmonėms: žiūr. 2 sk.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Cheminės medžiagos, preparato savybės, galinčios daryti poveikį aplinkai: netirpsta vandenyje, pasklidęs vandens paviršiuje, kaip ir kiti naftos produktai, sudaro plėvelę, neleidžiančią patekti deguoniui iš oro.

Ekotoksiškumas, judrumas, bioakumuliacija: duomenų gamintojas nepateikia. Naftos skiediklių plėvelė išgaruoja.

Išsilaikymas ir skilimas (biodegradacija) aplinkoje: duomenų gamintojas nepateikia.

Duomenys apie kitus poveikius: gali sukelti nepalankius vandens ekosistemų pakitimus, vandens aplinkos pakenkimą.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Reikalavimai atliekų neišmesti į aplinką: draudžiama išleisti į kanalizaciją, pilti į vandens telkinius, ant dirvožemio.

Cheminės medžiagos, preparato atliekų, užterštų pakuočių šalinimo būdai: preparato likučius ir užterštas pakuotes nugabenti į pavojingų atliekų surinkimo punktus. Atliekų kodai:

13 08 99 - kitaip neapibrėžtos naftos produktų atliekos, pavojingumą lemiančių savybių kodai H3-B - degios;

15 01 10 - pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

Pavojingų krovinių gabenimo reikalavimai netaikomi.

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklimą, naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.

- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Europos Sąjungos oficialusis leidinys, Nr. L 396, 2006-12-30, klaidų atitaisymas – Nr. L 136/3, 2007 5 29).

- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarka. (Patvirtinta LR aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gruodžio 19d. įsakymu Nr. 532/742, 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 345/313 patvirtinta redakcija (Žin., 2002, Nr. 81-3501,). Pakeitimai: Žin., 2003, Nr. 81(1)-3703; 2005, Nr. 115-4196; 2007, Nr. 22-849; 2008, Nr. 66-2517.

- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarka. (Patvirtinta aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 19 d įsakymu Nr. 599, Žin., 2002, Nr. 115-5161, 2008, Nr. 53-1989).

- HN 23:2007 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. V-827/A1-287, Žin., 2007, Nr. 108-4434).

- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348, Žin., 2002, Nr. 81-3503).

- Atliekų tvarkymo taisyklės. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 722, Žin., 2004, Nr. 68-2381).

- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331, Žin., 2007, Nr123-5055).

- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR).

Informacija, nurodyta cheminės medžiagos preparato pakuotės (taros) etiketėje (pagal 67/548/EEC, 1999/45/EC).

Informacija apie pavojingus komponentus: Netaikoma

Pavojingumo simboliai: Netaikoma

Rizikos frazės: R10 Degi

Saugos frazės: S2 Saugoti nuo vaikų.
S23 Neįkvėpti garų.
S24 Vengti patekimo ant odos.
S26 Patekus į akis, nedelsiant gerai praplauti vandeniu ir kreiptis į gydytoją.
S36/37 Dėvėti tinkamus apsauginius drabužius, mūvėti tinkamas pirštines.
S51 Naudoti tik gerai vėdinamose vietose.
S46 Prarijus nedelsiant kreiptis į gydytoją ir parodyti šią pakuotę arba etiketę.
S29 Neišleisti į kanalizaciją.

16. KITA INFORMACIJA

Pavojingumo simboliai ir skaitmeniniai ženklai, nurodyti 3 skyriuje:

Xn Kenksminga
R10 Degi
R65 Kenksminga - prarijus gali pakenkti plaučius.

Pastaba: žymėjimas pavojingumo simboliu Xn ir rizikos fraze R65 netaikomas dėl didelio produkto klampumo.

Saugos duomenų lapo papildomi pildymo šaltiniai: saugos duomenų lapas užpildytas pagal preparato gamintojo „Karnak Corporation” (JAV), parengtą produkto saugos duomenų lapą (Date: July 3, 2008; Revision: 4) ir techninį aprašymą, įvertinant Lietuvos ir ES teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymą, reikalavimus. Įvertinta analogiškų produktų gamintojų saugos duomenų lapuose pateikiama informacija.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie chemines medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.